

Esperanto is toegankelijk voor iedereen

‘...maar de taal is eigendom
van niemand’

Esperanto doorbreekt grenzen. Met de universele taal kunnen mensen wereldwijd eenvoudig met elkaar in contact komen, ervaart Douwe Beerda, die zelfs zijn vriend door middel van het Esperanto leerde kennen.

TEKST ADRI VAN ESCH

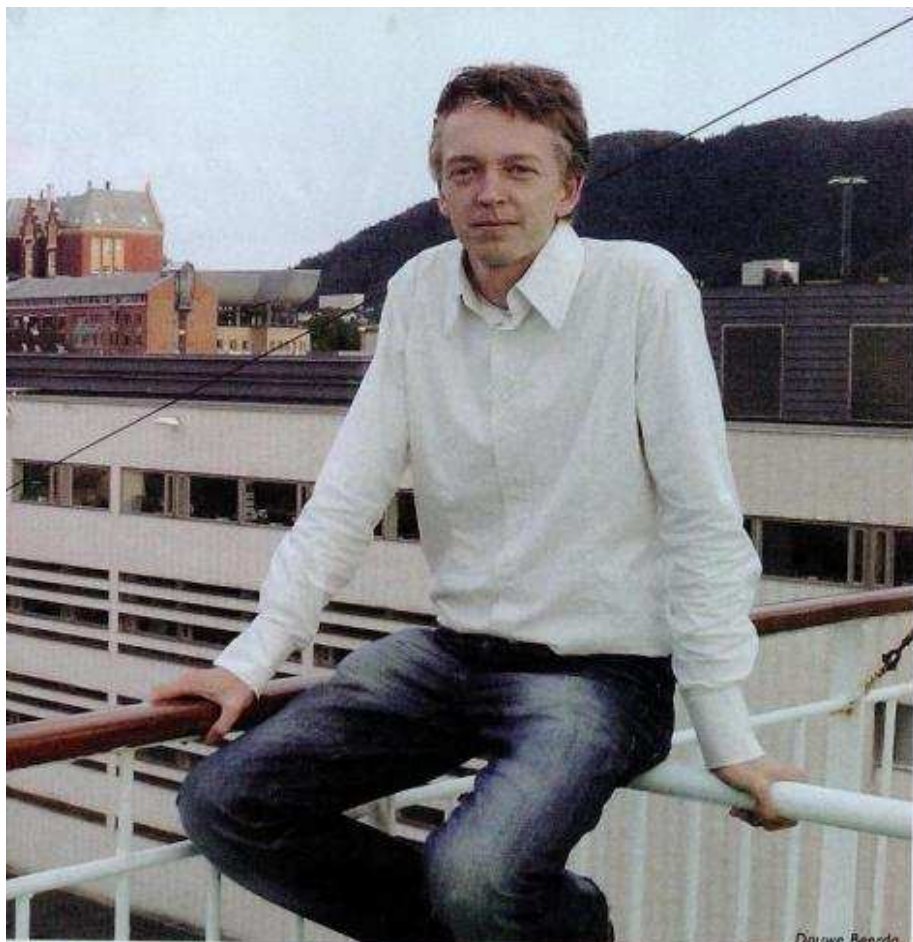

Wat een prachtig droombeeld: de hele wereld spreekt één taal waardoor er geen miscommunicatie meer is en de aarde een betere plek is om te wonen. Die visie had de jonge Poolse oogarts Zamenhof in 1887 toen hij een nieuwe, universele taal bedacht: Esperanto. 122 jaar later staat Esperanto in de top honderd van wereldtalen en is zelfs de zeventiende taal als je het aantal beschikbare Wikipedia-artikelen in ogenschouw neemt. Juist door het internet lijkt Esperanto nu haar groei te versnellen. "Internet heeft de technische barrières opgelost en Esperanto lost de taalbarrières op", zegt Douwe Beerda, voorzitter van de Nederlandse Esperanto Jongeren. Beerda (26) studeerde in maart in Groningen af in Energie en Milieuwetenschappen en is inmiddels aan zijn eerste baan begonnen in Utrecht, waar hij nu ook woont. Hij denkt dat Esperanto juist voor gays een nuttige taal kan zijn. "Je legt heel gemakkelijk buitenlandse contacten; ik heb bijvoorbeeld mijn Noorse vriend via Esperanto leren kennen. Maar Esperanto kan ook een serieuzere rol spelen. Het kan een uitvluchtmogelijkheid bieden aan holebi's die te maken hebben met onderdrukkende re-

giems, waar ze mede dankzij de taal de strenge restricties kunnen ontwijken en ervaringen kunnen uitwisselen met andere homo's en lesbiennes."

Esperanto is geboren uit het idee dat als alle personen een gezamenlijke internationale taal leren, naast hun eigen regionale en nationale taal, we relatief snel en simpel het wereldwijde taalprobleem kunnen oplossen, vertelt Beerda. "Esperanto is eenvoudig te leren, gemakkelijker dan welke nationale taal ook. In zes maanden tijd, met een kwartier studie per dag, kan iedereen de taal onder de knie krijgen. Dat komt mede doordat de taal geen onregelmatige werkwoorden kent, geen moeilijke naamvallen heeft en volgens een natuurlijke logica is opgebouwd. Zelf heb ik vijf jaar geleden Esperanto geleerd tijdens een avondcursus."

Esperanto is niet alleen gemakkelijk te leren, de taal is ook politiek neutraal. Beerda: "Esperanto is niet gebonden aan een land of nationaliteit, een politiek regiem of een bepaald ander systeem. De taal is eigendom van niemand, maar toegankelijk voor iedereen. Dat is een belangrijk aspect, want hiermee over-

Douwe Beerda

stijgt Esperanto de nationale talen. Nationalistische belangen en vetes worden met Esperanto buitenspel gezet, waardoor Esperantosprekers op gelijke voet staan met elkaar. En dat zorgt weer voor wederzijds begrip en gelijkwaardigheid onder de sprekers, waardoor een open en tolerante sfeer ontstaat."

Douwe Beerda benadrukt dat Esperanto ook simpelweg erg leuk is. "Rond Esperanto hangt een avontuurlijke, internationale sfeer en wereldwijd worden er veel bijeenkomsten met Esperanto georganiseerd waar je kunt ervaren dat de taal prima functioneert. Een leuk gesprek voeren in het Esperanto met een Braziliaan, Koreaan of Vietnamees op een bijeenkomst in Cuba is de beste demonstratie van het succes van Esperanto." Beerda sprak de taal voor het eerst met anderen tijdens een Esperantocongres in Duitsland, drie jaar geleden. "Dat was een eye opener, want toen zag ik dat het daadwerkelijk werkte! Ik had de taal vanuit een soort idealisme geleerd en nu zat ik daar opeens een gesprek te voeren met een jongen uit Brazilië en een wat oudere vrouw uit China. Ik wist dat ook zij de taal hadden geleerd en we begrepen el-

kaar prima. Dat was een heel bijzondere gewaarwording."

Een jaar later ontmoette Douwe, ook in Duitsland, zijn vriend Leif. "Ik gaf een lezing waar ik filmpjes over mensenrechten met Esperanto-ondertitels liet zien en een discussie begon met de aanwezigen over hoe het in hun land gesteld is met de mensenrechten. Na afloop kwam Leif met mij praten en we zijn samen naar een andere discussie gegaan. Achteraf gezien was het van beide kanten liefde op het eerste gezicht. Maar ja, we moesten er eerst wel achter komen dat de ander ook homo was. We hebben de hele week veel tijd met elkaar doorgebracht en uiteindelijk hebben we de eerste zoenen uitgewisseld. Na het congres ging ik weer terug naar Nederland en Leif naar Noorwegen. Vervolgens hebben we elkaar een paar keer opgezocht en we gaan nog regelmatig naar bijeenkomsten zodat we elkaar kunnen zien. We hebben onlangs samen twee weken door Noorwegen gereisd en onder andere bij een Esperantogezin in Bergen overnacht. Vanzelfsprekend houden wel veel contact, via mail en Skype. In het Esperanto natuurlijk!

Voor homo's en lesbiennes heeft Esperanto een wereldwijde vereniging: *Ligo de Samseksamaj Geesperantistoj*. Op de website van de vereniging kun je lid worden van een emailgroep met mensen uit de hele wereld, van Oeganda tot aan Iran. Daarnaast brengt de *Ligo* regelmatig een digitaal blad uit waarin holebi's van over de hele wereld vertellen hoe het staat met de rechten in hun land. De vereniging biedt ook een wereldwijd reisnetwerk aan voor homo's en lesbiennes die Esperanto spreken, naast een algemeen reisnetwerk van alle Esperantisten, het *Pasporta Servo*.

Ligo de Samseksamaj Geesperantistoj:
<http://lsg-esperanto.org> – reisnetwerk
 Pasporta Servo: pasportaservo.org
 – Nederlandse Esperantojongeren:
esperanto-jongeren.nl –
 Esperantofilmpjes over mensenrechten:
homajrajtoj.org.

Ik spreek Esperanto – *Mi parolas Esperanton*
 Hallo – *Saluton*
 Ik ben ... – *Mi estas ...*
 Wie ben jij? – *Kiu vi estas?*
 Hoe gaat het met jou? – *Kiel vi fartas?*
 Met mij gaat het goed, bedankt – *Mi fartas bone, dankon*
 Waar woon je? – *Kie vi loĝas?*
 Ik woon in Nederland, en jij? – *Mi loĝas en Nederlando, kaj vi?*
 Sorry, ik moet er nu vandoor, tot ziens – *Pardomu, mi nun devas foriri, ĝis revido*
 Oké, tot ziens – *Bone, ĝis revido*